

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 5 від 28 березня 2025 р.

Голова Приймальної комісії,

Президент університету

Михайло ПОПЛАВСЬКИЙ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСНІТУ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво»
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
Освітній ступінь	Магістр
Основа вступу	НРК6, НРК7

Обговорено і схвалено
на засіданні кафедри режисури
кіно і телебачення
Протокол №9 від 17.03.2025 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 або НРК7, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Метою проведення фахового іспиту є перевірка готовності вступника навчатися за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво».

Для забезпечення ефективності реалізації здобуття загальних та спеціальних компетентностей, передбачених Стандартом вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», до вступників ставляться вимоги щодо їх професійних здібностей та підготовленості у вигляді системи знань, умінь і навичок.

Фаховий іспит є комплексним і має практичну та теоретичну складові.

Практична складова

Завданням практичної складової фахового іспиту є: оцінка рівня практичної фахової підготовки вступників; виявлення рівня професійних здібностей, визначення здатності застосування набутих компетентностей під час створення аудіовізуальних творів.

Вступник має продемонструвати:

- рівень творчого, оригінального, образного, художньо-естетичного мислення;
- володіння методами та методиками створення (виробництва) аудіовізуальних творів;
- здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності;
- здатність здійснювати професійну (редакторсько-сценарну/ продюсерську/ режисерську/ операторську/ звукорежисерську/ виконавську/ фотомистецьку тощо) діяльність в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Вимоги до представлення матеріалів практичної складової:

Не пізніше, ніж за 3 дні до визначеної дати фахового іспиту вступник має надіслати на електронну адресу abiturient_fkitb@knukim.edu.ua свій авторський аудіовізуальний (фотомистецький) твір (проект) та пояснювальну записку до нього.

Серед наданих вступником творів (проектів) може бути: короткометражний фільм (ігровий/ документальний/ науково-популярний/ анімаційний, фільм-портрет); телевізійна програма, телевізійне інтерв'ю, відеонарис, фрагмент ролі з вистави, серіалу чи фільму, фотомистецький проект, жанрово поєднана серія рекламного або музичного контенту тощо):

- тривалість аудіовізуального твору – від 5 до 15 хв.;
- відео має бути належної якості (не нижче 1280x720);
- для аудіо: розрядність 24 біти, частота дискретизації 48 кГц;
- для фотомистецького проекту – не менше 25 фоторобіт, об'єднаних спільною темою, з вказанням художньо-образного опису та назви кожної фотографії;
- у пояснювальній записці вступник повинен вказати: назву твору (проекту), його жанр, вид, мету, ідею та професійну діяльність, здійснену вступником в цьому творі (проекті).
- наданий твір (проект) та пояснювальна записка мають бути підписані: дата складання фахового іспиту_ПІБ вступника наприклад:

14.07.25_Сердюк_Іван_твір

14.07.25_Сердюк_Іван_проект

14.07.25_Сердюк_Іван_записка

Невиконання практичної складової є підставою для недопуску до теоретичної складової фахового іспиту.

Теоретична складова

Проводиться у формі тестування, що спрямоване на виявлення рівня теоретичних знань з освітніх компонент професійно-практичної підготовки, необхідних для формування професійного світогляду та виконання виробничих функцій, а саме:

1. Історія кіно і телебачення.
2. Кіно-теледраматургія.
3. Кіно-телепродюсерство.
4. Аналіз творів кіно-, телемистецтва.

Під час теоретичної складової фахового іспиту вступник повинен продемонструвати високий рівень теоретичних знань з історії та теорії аудіовізуального мистецтва, орієнтуватися в основній проблематиці галузі, володіти відповідною термінологією, вміти аналізувати аудіовізуальні твори.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ІСТОРІЯ КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Що таке кіно. Шляхи до винаходу

Технічні та соціокультурні передумови винаходу кіно. Науково-технічна революція XIX сторіччя. Від театру тіней до «живої» фотографії. «Чарівний ліхтар» А.Кірхера. Камера-обскура – предтеча фотографічного апарату. Винахід фотографії та її розповсюдження у Європі. Фонограф Т.-А. Едісона та перші спроби запису звуку. Винахід кінематографу. Патенти на знімальну та проєкційну техніку в Америці, Франції, Німеччині, Україні та інших країнах.

Періодизація розвитку кіно. Принципи створення документального, анімаційного та ігрового фільмів. Жанрово-тематичний розподіл. Кіно як вид мистецтва та суспільної інформації. Синтетична природа кіно. Поняття «екранної». Розвиток кіно в Україні як частина загальносвітового процесу. Кіно, телебачення, відео як форми сучасної екранної культури. Поняття «інтерактивності» та «віртуальної реальності» екранного «тексту», пов'язаного з комп'ютерними технологіями. Дигітальний екран як новий естетичний феномен.

Перші кроки кіно в Європі та Америці. Європейське кіно 1909-1918рр.

28 грудня 1895 року – перший публічний кіносеанс. Особливості кінотеатрального показу. Перші фільми братів Люм'єрів. Початок кінодокументалістики. Жорж Мельєс: мистецтво перетворення. 1902-1906 роки – найуспішніший період творчої діяльності Мельєса («Подорож на Місяць», «Фауст»). Французька комічна школа. Макс Ліндер – перша світова зірка комедії. Кінокомпанії конкуренти «Пате» та «Гомон». Перші французькі кіносеріали та їх творці (Луї Фейад, Вікторен Жассе та інші). Екранізації компанії «Фільм д'ар».

Брайтонська школа: пошуки кіномови. Фільми Д.А.Сміта, С.Хепурта та Д.Уільямсона. Італійське кіно в пошуках форми видовища: від «Камо Грядеші?» до «Кабірії».

Кіно США на шляху до мистецтва. Поява кіно в Америці та Т. Едісон. «Патентна війна». Створення Голівуду. Перші американські кінематографісти. Е.Портер та народження вестерна.

Кіно Німеччини та Центральної Європи. Феномен датського кіно (У.Гад, А.Нільсен). Піднесення шведського кіно. Творчість В.Шестрема та М.Стіллера.

Соціокультурні передумови появи кіномистецтва в Україні. Перші хронікальні зйомки. Творчість А.Федецького. Розвиток кінопромисловості. Фільми, зроблені на українському національному матеріалі («Сватання на Гончарівці» та інші). Перші кроки просвітницького кіно. Кіно та література. Ранні екранізації класики. Художні образи Віри Холодної.

Анімаційне кіно: роки становлення. Творчість Дейва і Макса Флейшера. Лялькова анімація.

Американське кіно початку ХХ ст.

Кіно як фольклорна свідомість американської нації. Д.-У. Гріффіт: шлях до режисури. Ранні фільми. «Народження нації» і «Нетерпимість» народження кінематографічної естетики, особливості стилю та світогляду, вплив на подальший розвиток кіномистецтва. Пізня творчість режисера.

Американське кіно «епохи джазу». Становлення і розквіт Голівуду. Формування «системи зірок» у Голівуді та їх роль в американському кіно (Т.Бара, П.Негрі, Р.Валентіно, Д.Фербенкс та інші). Феномен Мері Пікфорд.

Основні етапи життя і творчості видатного актора і режисера Е. фон Штрогейма. Початок професійної діяльності. «Дурнуваті дружини», «Карусель» – романне кіно. «Жадібність» – особливості побудови образної структури. «Весільний марш», «Королева Келлі». Акторські роботи Штрогейма.

Основні етапи життя і творчості Р. Флаєрти. Новаторство режисера: тривале кіноспостереження реального життя. «Нанук з Півночі» як прообраз майбутнього науково-пізнавального фільму. «Індустріальна Британія», «Людина з Арану», «Табу», «Луїзіанська історія» та інші фільми. Вплив Р.Флаєрти на світове кіномистецтво. Паралелі з британською школою документального кіно. Документалістика Джона Грісона.

Американська комічна та її вплив на подальший розвиток жанру комедії

Жанр комедії як найбільше досягнення американського кінематографу 1920-х років. Зв'язок кінокомедії з «низькими» формами народної культури. «Американська комічна» як синтез прийомів цирку, балагану, мюзик-холу. Мак Сеннет – родоначальник американської комедії. Життєвий та творчий шлях М.Сеннета. Студія «Кістоун» та її зірки. Традиції італійської комедії «дельарте» в фільмах Мака Сеннета. Що таке «слепстік» та «гег». Мак Сеннет як кінопідприємець та режисер.

Чарлі Чаплін та його фільми. Життєвий шлях Ч.Чапліна. Приїзд в США. Дебют на студії «Кістоун». Створення «класичної» маски Чапліна – актора. Творчість Ч. Чапліна 1920-х років. Картини «Малюк», «Золота лихоманка» та інші. Поява звуку в кіно та фільми Чапліна «Вогні великого міста» та «Нові часи». «Великий диктатор» - перша звукова картина Ч.Чапліна. Останні роботи режисера.

Життя і творчість Гарольда Ллойда. Характеристика маски Г.Ллойда. Вплив звуку на розвиток кар'єри Г.Ллойда.

Бастер Кітон – «людина з кам'яним обличчям». Характеристика творчості Б.Кітона. Періодизація творчості актора.

Порівняльна характеристика творчості класиків американської комедії Ч. Чапліна, Г.Ллойда та Б.Кітона. Вплив американської комедії на розвиток жанру.

Експерименти в кіно Європи. Французький авангард

«Авангард» – художній напрямок європейського кіно 1920-х років. Пошук формальних засобів кіновирозності. «Перший авангард» – французький імпресіонізм. Теорія кіно Луї Деллюка. Фотогенія як лозунг боротьби за оновлення кіно. Вплив інших видів мистецтва.

Творчість Абея Ганса. Експерименти з оптикою. Картина «Наполеон» – найбільше досягнення А. Ганса. Особливості режисерської манери А. Ганса. Фільми Жана Епштейна та Жермен Дюлак. Експерименти Фернана Леже. Рання творчість Рене Клера. Вплив дадаїзму на фільми Р.Клера 1920-х років.

Елітарний характер французького кіноавангарду другої половини 20-х років ХХ сторіччя. Вплив сюрреалізму на французький кіноавангард. Загальна характеристика творчості Л.Бунюеля. Особливості поетики фільмів Л.Бунюеля. Робота К.Т.Дрейера у Франції. Особливості поетики фільму «Страсті Жанни Д'Арк». Вплив французького кіноавангарду на подальший розвиток кіно.

Німецький кіноекспресіонізм

Створення кінофірми УФА. Пovoєнна криза німецької нації, потреба у міфології. Виробництво монументальних історичних епопей. Фільми Ернста Любича. Творчість В. Пабста. Жанрово-стильові особливості німецького кіно 20-х рр. ХХ сторіччя.

Експресіонізм як творча та ідеологічна альтернатива імпресіонізму. Фільм «Кабінет доктора Калігарі» та його роль в становленні нового напрямку. Творчість Р.Віне. Вплив нових теоретичних праць у філософії та психології на фільми експресіоністів. Творчість Ф.Ланга. Неоромантичні тенденції та експресіоністська стилістика. Фільми «Нібелунги», «Метрополіс» як феномен європейської культури.

Жанрово-стильові особливості «камершпіле». Основні етапи творчості Ф.Мурнау. «Носферату – симфонія жаху»: перемога любові над тиранією. «Остання людина»: культ «маленької людини», гуманістичний пафос і відкриття стилістики «тихого» реалістичного кінописма. «Фауст»: глобальність концепції, традиції німецької культури. Від'їзд Мурнау з Німеччини. Робота в США.

Становлення української національної кіноіндустрії.

Творчій шлях О.Довженка

Документальне кіно в Україні: пропагандистські функції та хроніка подій. Розвиток кінопромисловості. Установка на масову аудиторію. Робота в кіно Леся Курбаса. Прихід в кіно О.Довженка.

Загальна характеристика українського кіно другої половини 1920-х рр. Ствердження національного матеріалу, розробка та модернізація української міфології. Формування системи екранної культури: кінопромисловість, кінопрокат, кіноосвіта, кінопреса. «Два дні» Г.Стабового та «Нічний візник» Г.Тасіна в контексті загальноєвропейського кіно. Акторські роботи А.Бучми, Ю.Шумського та І.Замичковського.

Іван Кавалерідзе – скульптор. Перші кроки в кіно. Прихід в режисуру. Домінанта пластики. «Злива», «Перекоп», «Штурмові ночі», «Коліївщина»: пластичний епос. Цензурні тиски. Постановка фільмів-опер «Наталка - Полтавка» та «Запорожець за Дунаєм». Пізні стрічки Івана Кавалерідзе.

О.Довженко в контексті української культури кінця ХІХ- поч. ХХ століття. «Звенигора» як синтезований кіноміф. «Арсенал» і поетика німецького експресіонізму. «Земля» – поетика ліричного епосу. «Іван», «Аероград», «Щорс» – державницька ідеологія засобами модерного кінописма. Робота Довженка в документальному кіно: «Битва за нашу радянську Україну» та «Перемога на Правобережній Україні...». «Україна в огні»: трагедія митця. Фільм «Мічурін» – драма перетворювача природи. Літературна творчість Довженка: «Зачарована Десна», та інші кіноповісті. Незавершена стрічка «Прощавай, Америко!». «Поема про море» – остання робота майстра.

Монтажні експерименти в німому кіно

Східноєвропейський кінематограф 1920-х років в цілому було схоже на європейське (зокрема французьке). Тоталітарні системи зробили неможливим вільне творче вираження, візуальне мистецтво (в тому числі і кіно) ставало інструментом ідеологічної боротьби.

Німецькі експресіоністи та французькі імпресіоністи. Розвиток візуальних можливостей кіно. Внутрішньокадровий аспект, та можливості монтажу. Фільми наче з окремих шматочків, а зміст з'являвся лише у поєднанні їх один з одним.

Монтажні експерименти французів. Обрання поміж двох кадрів їх смислова взаємодія, або діставати з двох різних зображень певний загальний сенс. Об'єднання сенсу кадрів та – перехрещення. Де шукати загальний сенс (або «третій сенс») якій може і не виявлятися в кожному з кадрів, взятому окремо.

Повнометражний фільм «Людина з кіноапаратом», (1929, реж. Д.Вертов), сюжет та естетика. Фільм, присвячений розробці варіантів монтажних співставлень різних життєвих явищ, які розглядаються в їх динамічному аспекті. Що є конструктивною основою фільму? Конфлікт руху та статичності, а також конфлікт різних видів руху. Перший звуковий

документальний фільм – «Симфонія Донбасу», 1930 р.

Одне з основних відкриттів кінематографу 1920-х років: можливість існування неоповідальної (зображальної) драматургії. Якщо драматургія – це розвиток у часі якого-небудь конфлікту, то він не обов'язково повинен бути конфліктом людських взаємовідносин. Це може бути і суто зображальний конфлікт.

Кінематограф 1920-х років довів, що зображальна драматургія може існувати у кінофільмі наряду з традиційною оповідальною, але, може існувати і окремо.

Поява звуку в кіно. Реформування системи виражальних засобів

Суперечки щодо функції звуку в кінематографі. Роль звуку та слова у зміні екранного образу героя. Магія слова як збудника дії. Звільнення персонажу з монтажного «кадр-клітини». Подовження тривалості кадру, зміни в його компонуванні: внутрішньокадровий рух, багатоплановість, взаємодія планів. Набуття глядачем більшої свободи в оцінці фільму. Перші звукові фільми. Екранне слово і зміни екранного образу героя. Демократизація кіномови в ранніх звукових фільмах. Пафос становлення нової людини, що долає історичні перешкоди і власну недосконалість. Об'ємність та реалістична багатогранність характерів.

Нормативність тематики та естетичних рішень. Поява звуку та початок трансформації кіностилістики. Перші звукові фільми компанії «Уорнербразерс», які склалися з музичних номерів. Перший звуковий фільм де з'явилась жива мова екранного персонажу, – «Співак джазу», реж. Алан Кросланд.

Патент на систему звукового кіно. Врівноваження на екрані двох інтенсивних художніх обсягів – зображення та звуку, – узгодження ритму візуального та звукового образів. Художнє значення паузи у діалозі. Основні способи творчого використання звуку у трьох його видах. Вплив звукового образу фільму на всю його естетику в цілому.

Музичні комедії як синтез реальності та кінематографічної вигадки. Позитивні та негативні наслідки впровадження звуку в кінематографі, виправлення помилок та становлення нової стилістики. Художні прийоми, пов'язані із використанням звуку.

Голівуд 1930-х років. Еволюція системи жанрів

Загальна характеристика економічної, політичної та соціокультурної ситуації в країні та її вплив на кінематограф. Поява звукового кіно. Ствердження системи кінозірок. Європейські зірки на американському екрані (М.Дітріх, Г.Гарбо, В.Лі). Еволюція системи жанрів. Вестерн, пригодницькі фільми і трилери. Мелодрама в епічному форматі – «Віднесені вітром». Компенсаторні функції жанрового кіно в епоху історичних та соціальних потрясінь. Поява «виробничого кодексу». Жанр мюзиклу в американському кіно. Вклад в становлення жанру Б.Берклі, Д.Дурбін, Ф.Астера, Дж.Гарленд, М.Руні та інших. Брати Маркс та жанр комедії.

Основні етапи творчості Д.Форда. Збагачення палітри жанрового кіно психологізмом. Об'ємність соціального фону та стереоскопічність персонажів. Критичний пафос. Поетика кращих фільмів режисера.

У.Дісней – дебют в анімації. Серіал про Мікі Мауса. Початок роботи над повнометражними фільмами: «Білосніжка і семеро гномів». Новаторство У.Діснея, його вплив на розвиток світової анімації.

Творчий шлях О.Уеллса

Основні етапи творчого шляху О.Уеллса. Дитинство режисера. Театральний досвід О.Уеллса. Робота на радіо. Запрошення до Голівуду. Робота над фільмом «Громадянин Кейн». Співпраця з сценаристом Германом Манкевичем та оператором Греггом Толандом. Новаторство режисера у фільмі «Громадянин Кейн». Європейський період творчості О.Уеллса. Шекспірівські екранізації: масштаб історичної драми. «Процес» та інші стрічки. «Ф. як фальшивка» – остання робота Уеллса – режисера. Незавершені проекти О.Уеллса. Робота О.Уеллса на телебаченні. Уеллс – актор. Робота в картинах інших режисерів (К.Ріда, Д.Хьюстона, А.Ганса, Р.Клемана, Т.Річардсона, С.Бондарчука, П.П.Пазоліні, К.Шаброля та інших). О.Уеллс – сценарист. Сучасність стилістики фільмів режисера.

Основні характеристики британського і французького кіно 1920-30-х рр.

Загальна характеристика британського кіно 1920-х рр.: домінування комерційного кіно, залежність від американського кінематографу. Біль про квоту. Розквіт британського кіно 1930-х років. Фільми А.Хічкока. Вплив німецького експресіонізму на творчість А.Хічкока. Саспенс та «класичні» принципи побудови трилера в картинах А.Хічкока. Американський період творчості режисера.

Творчість О.Корди: «Приватне життя Генріха VIII», «Рембрандт», «Леді Гамільтон» та ін. Корда – продюсер.

Загальна характеристика французького кіно 1920-30-х рр. Творчість Ж.Віго «Атланта» і «Нуль за поведінку». Вплив Ж.Віго на формування у французькому кіно стилю «поетичного реалізму». Художньо-стильові особливості «поетичного реалізму». Фільми М.Карне «Набережна туманів» і «День починається»: романтичний песимізм. Творчість Ж.Ренуара, фільми «Велика ілюзія» та «Правила гри»: образ європейської цивілізації на краю безодні. Мистецтво мізансценування: глибокофокусна оптика, довгі плани, стереоскопічна драматургія. Р.Клер: класика французької витонченості. Творчість Жана Габена.

Кіномистецтво Другої світової війни

Світовий кінематограф під час Другої світової війни. Здобутки кінодокументалістики: Джон Форд, Джон Хастон, Уільям Уайлер. Кінооператор на фронті. Серіал Ф.Капри «Чому ми воюємо». Робота в документальному кіно О.Довженка.

Французьке виробництво ігрових фільмів під час окупації, – відсторонена філософська проблематика. Анрі-Жорж Клузо – художній фільм «Ворон» (1943 р.); Марсель Карне – «Діти райка» (1944 р.) – реакція критики на фільми.

Друга світова війна та економіки США, остаточно подолання наслідків великої депресії. Нові можливості для експериментального малобюджетного кіновиробництва: «Полуденні сітки», 1943, реж. Майї Дерен, повністю сюрреалістична картина, неординарна символіка.

Поява нового жанру «фільм-нуар», жанр «чорного фільму»: «Мальтійський сокіл», 1941, реж. Джон Хастон. Жанр «чорного фільму» як суміш традицій американського трилера та нервової візуальної стилістики пізнього німецького експресіонізму.

Британське неігрове кіно. Фільми «Прелюдія війни», «Нацисти наступають», «Битва за Британію» та інші. У.Уайлер та фільми його групи. Картина «Красуня з Мемфісу» та інші. Кіножурнал «Марш часу».

Світове кіно повоєнного періоду

Кіномистецтво післявоєнних років. Посилення демократичних тенденцій в світовому кінематографі.

Конкуренція кіно та телебачення. Соціальна тематика. Фільми «Бумеранг», «Пінг», «Втрачений уик-енд» та інші. Стилістика «фільм нуар» в картинах Д.Хастона, Б.Уайлдера, О.Уеллса та інших. Широкоекранні епопеї «Бен Гур», «Клеопатра». Стереокіно. Боротьба за глядача. Новий етап в акторському мистецтві. Фільми за участю Марлона Брандо, Джеймса Діна, Мерелін Монро, Грегори Пека, Елізабет Тейлор та інших.

Французький екран 1950-х років. Видовищність і якість. Комедії Жака Таті. «Красуня та чудовисько» та «Орфей» Жана Кокто. Мелодрами Макса Офюльса. Фільми Робера Брессона. Європейській кінематограф під впливом італійського неореалізму.

Повернення митців до класичної оповідальної техніки. Новаторство на екрані – французькі емоційні сентиментальні мелодрами.

Італійський неореалізм

Художньо-стильові особливості італійського неореалізму. Повоєнна дійсність Італії: країна потребує нового морального кодексу. Від мелодраматичних конструкцій до реальних драм життя. Фільм Р.Росселіні «Рим – відкрите місто» як маніфест неореалізму. Поезія і драма у фільмі В. Де Сіки «Викрадачі велосипедів». Цензурні бар'єри другої половини 1940-х рр., еволюція неореалізму упродовж 1950-х рр. Творчість Р. Росселіні, В. Де Сіки, Дж. Де Сантіса.

Дебют в кіно Ф.Фелліні, М.Антоніоні, Л.Вісконті. Творчість Ч.Дзаваттіні. Фільми за участю Анни Маньяні. Прототип та типаж очима італійських неореалістів. Неореалізм та «політичне кіно» Італії. Неореалістичні тенденції в сучасному кінопроцесі.

Кінематограф Азії

Загальна характеристика розвитку кіно в країнах Азії. Народження індійського кіно. Проблема національних традицій в індійському кіно. Бенгальський та бомбейський кінематограф. Розвиток кіно після отримання Індією незалежності. Творчість С.Рея: індійський неореалізм. Трилогія про Апу. Дінастія Капурів. Нові зірки в індійському кіно 1970-80-х років.

Зміна ставлення до японського кіно після світового триумфу фільму А.Куросави «Расьомон». Реальність як фальш. Традиції східної філософії та стрічки Куросави. «Сім самураїв», «Трон в крові», «Ран», «Під стук трамвайних коліс» та інші фільми режисера. Особливості поетики та світогляду. Етнопсихологія та етноментальність у творчості режисерів. Вплив на світове кіномистецтво.

Творчість Я.Одзу. Канони класичної японської естетики та кінематограф Я.Одзу. Жанрово-стильові особливості його творчості.

Життєвий та творчий шлях К.Мідзогуті. Тематика його фільмів. Особливості зображальної культури фільмів К.Мідзогуті. Вплив традицій японського класичного театру та живопису на його творчість. Вплив режисера на подальший розвиток західного кіно. Сучасний кінематограф Японії. Такеши Кітано та його фільми.

Традиції та новаторство на екрані. «Нова хвиля» французького кіно.

«Вільне кіно» Великої Британії

«Нова хвиля» французького кіно. Загальна характеристика французького кіно кінця 1950-х початку 1960-х років. Андре Базен та його погляди. Походження нової режисури: народження модерної поетики як переосмислення «старого» кіно. Ідея кіноавтора: кінокамера як авторучка. Нова реальність і нова персоніфікація особистісних установок. Фільми «400 ударів» та «На останньому подиху» як маніфест «нової хвилі». Подальша кінокар'єра Ф.Трюффо та Ж.-Л.Годара. Фільми К.Шаброля, Е. Ромера, А.Рене. Документальне кіно Франції. «Нова хвиля» в загальноєвропейському кінопроцесі. Її вплив на подальший розвиток кіномови.

«Вільне кіно» Великої Британії та англійська школа документального кіно. Англійська побутова п'єса та кінематограф «розлучених». Екранізація творів Джона Осборна. Творчість Л.Андерсона, Т.Річардсона, К.Рейса. Картини «Самотність бігуна довгу дистанцію», «Том Джонс» та інші. Девід Лін та його фільми в контексті англійського кіно 1950-60-х років. Фільми «Міст через річку Квай», «Лоуренс Аравійський». «Англійський соціальний реалізм» та подальший розвиток кіно Великої Британії. Фільми С.Фрірза, М.Фіггса, Д.Бойла та інших.

Європейський кінематограф 1960-1980-х років

Піднесення шведського кіно 1950-70-х років. Ранні фільми І.Бергмана: реалізм та неореалізм по-шведськи. Розробка релігійної проблематики. Віра, страждання і смерть у фільмах «Сьома печатка», «Сунична галявина», «Персона», «Шепіт і крик». Пізній Бергман: драма персоналізму і віри. Творчість Б.Відерберга.

Нове німецьке кіно. В.Вендерс, В.Херцог, Р.В.Фассбіндер. Кризові явища в німецькому кіно 1950-60-х років. Нова хвиля, нові імена, нова проблематика. Діти війни і повоєнна проблематика. Сміливість постановки «важких питань». Нова психологічна реальність.

Французьке кіно 1960-1980-х років – «кіно гарної якості». Французька комедія. Фільми Жерара Урі та Клода Зіді. Зірки комедії – П.Рішар, Л. де Фюнес, Бурвіль, Коллош. Ален Делон та Жан-Поль Бельмондо – нова якість гостросюжетного кіно. Героїні французького екрану: Катрін Денюв, Анні Жирардо, Бріжит Бардо та інші. Дебют в кіно Люка Бессона. «Блакитна безодня», «Нікіта», «Леон». Бессон – продюсер. Нові імена французького кіно.

Європейська анімація 1980-90-х років. Найвпливовіші анімаційні кіношколи. Поява і роль комп'ютерних технологій. Поширення масової комерційної продукції. Анімація на телебаченні: серіали, реклама.

Еволюція італійського кіно другої половини ХХ сторіччя

Економічний розквіт Італії в 1950-х роках. Блискучий злет італійського кіно. Зміна тематика в мистецтві. Екзистенціальні питання буття в творчості італійських режисерів. Творчість Ф.Фелліні як складова італійського «неоренесансу». Ранній Фелліні: вплив неореалізму. Фільми «Дорога» і «Ночі Кабірії»: комічне і трагічне, традиції карнавалу. «Солодке життя» і «8 ½»: особливості поетики. Пізній Фелліні: автобіографізм.

Відображення світоглядних драм людини середини століття у фільмах Л.Вісконті. Картини «Леопард», «Загибель богів», «Людвіг» та інші. П.П.Пазоліні – поет, режисер, письменник, філософ. «Аккатоне» та «Мама Рома». «Евангелія від Матфея» – програмний фільм молодіжного руху 1960-х років. «Трилогія життя» 1970-х років. Фільми «Декамерон», «Кентерберійські оповідання» та «Квітка 1001 ночі». Притчова побудова в картинах М.Антоніоні. «Пригода», «Червона пустеля». Комедія по-італійськи (П.Джермі, М.Мастроянні). Актори італійського кіно: М.Мастрояні, Д.Мазіна, М.Вітті, С.Лорен та інші. Картини Б.Бертолучі, Д. Ардженто, Р.Беніні, братів Тавіані, Е.Скола та інших. Італійське кіно сьогодні.

Кінематограф країн Східної Європи

Кіно Польщі, Угорщини та Чехії. Повоєнний романтизм. Національні культурні традиції та кіно. Особистість героя та моральні цінності.

Поява польської школи кіно всередині 1950-х років. Трагічний досвід війни в картинах А.Мунка. Творчість А.Вайди. Картини «Покоління», «Канал», «Попіл та діамант». Анджей Вайда та польський «погляд на речі». Кінематограф моральної стурбованості і фільми А.Вайди «Людина з мармуру» та «Людина із заліза». Фільми Є.Кавалеровіча «Мати Іоанна від янголів» та «Фараон» – приклад вишуканості зображального рішення.

Є.Гофман та його фільми. Останні роботи режисера «Вогнем та мечем» і «Коли сонце було богом». Сучасний стан польської кіноіндустрії.

Чеська «нова хвиля». «Покоління без пам'ятників». Повсякденність в картинах В.Хітілової та М.Формана. Фільми «Маргаритки», «Бал пожежників». Американський період творчості М.Формана. Творчість І. Менцеля. Чеське кіно сьогодні.

ХХ сторіччя в історії Угорщини. Загальна характеристика розвитку угорського кіно. Творчість З.Фарбі. «Угорське диво» 1960-х років. Фільми Міклоша Янчо, Андраша Ковача та Іштвана Сабо. Місце угорського кіно в сучасній європейській кінокультурі.

Українське кіно 1956-85 років

Українське кіно 1950-1980-х років – загальна характеристика. Творчість В.Івченка, В.Наумова, Ю.Лисенка та інших. Прихід в українське кіно творчої молоді. Віктор Івченко: традиції реалістичного театру. Фільми «Доля Марини», «Лісова пісня». Неоромантичний кінематограф. Жанрове кіно в творчості Ю.Лисенка. Комедії за участю Ю.Тимошенка та Ю.Березіна. Фільми В.Денисенка: «Роман і Франческа», «Сон» та інші. Поновлення жанрового спектру.

Комедійний талант Віктора Іванова. Ранні комедії. Робота у пригодницькому жанрі: «Олекса Довбуш». Генеалогія матеріалу, покладеного в основу фільму «За двома зайцями». Національні стереотипи та їх сучасна обробка. Сміхове і драматичне. Особливості роботи з акторами. Микола Яковченко: театр одного актора. Інші фільми В.Іванова: «Ключі від неба», «Веселі Жабокричі» та ін. Жанр комедії в українському кіно.

Творчість Кіри Муратової, дебют у великому кіно: «Наш чесний хліб». «Міщанський реалізм» – приватне життя у стрічках «Короткі зустрічі» і «Довгі проводи». Ідеологічні та цензурні тиски. Фільми Муратової часів перебування: «Зміна долі», «Астенічний синдром». Перегляд традицій гуманістичної оцінки людини у фільмі «Три історії». Інші фільми режисера.

Приватне життя в українському ігровому кіно. Фільми Р.Балаяна, М.Белікова, К.Єршова. Кінець ілюзій колективізму. Герой у безповітряному просторі. Фільм Р.Балаяна «Польоти у сні і наяву» як відображення драми зайвого героя. Акторські та режисерські роботи Л.Бикова. Творчий доробок Т.Левчука, Г.Кохана, М.Машценка.

Українське поетичне кіно

Українське поетичне кіно 1960-70-х років. Оновлення поезики в середині 1960-х років. Пошуки духовних цінностей і народне світосприйняття. Фільми О. Довженка – друге народження. Торжество поезії – українські поети – шістдесятники. Етичні ідеали. Поєднання достовірності з поетичною умовністю. Природа і язичницькі міфи. Концепція зображальності. Творчість С.Параджанова. Пошуки власної поезики. Інтерес до етнографічного матеріалу. «Тіні забутих предків»: ренесанс поетичного стилю. Колір і звукове тло. «Київські фрески»: нереалізований проект. Фільми Параджанова, поставлені за межами України.

Творчість Ю. Ілленка, Л.Осики, І.Миколайчука, А.Войтецького. «Криниця для спраглих» Ю.Ілленка: поетичний експресіонізм. «Вечір на Івана Купала» та «Білий птах з чорною ознакою» - симфонія пластики. Соціальний досвід у формі притчі. Творчий почерк Ілленка – режисера. Побутова драма в глобальному вимірі. «Камінний хрест» Л. Осики: фреска про смерть і віру. «Захар Беркут». Магія «карпатської теми». Кіновідкриття творчості Василя Стефаника. Особливості режисерського почерку Л. Осики. «Вавілон – ХХ» – спроба реабілітації. Новий спалах поезії в кіно 1970-х років. Дебют Миколайчука – режисера. У пошуках утраченої індивідуальності.

Українська школа неігрового кіно. Відкриття Ф.Соболева

Українська школа науково-популярного кіно. Загальна характеристика. Українська студія «Київнаукфільм» та її майстри. Світове лідерство у 1960-70-ті роки. Відкриття Ф.Соболева. Науковий експеримент як видовище. Фільми «Сім кроків за горизонт», «Чи думають тварини», «Я та інші». Перегляд картин та обговорення режисерських прийомів Ф.Соболева.

Реформування мови науково – популярного фільму в творчості Ф.Соболева. Розвиток поезики Соболева в роботах інших режисерів. Особливості європейського та українського науково-популярного кіно. Сучасний стан неігрового кіно в Україні.

Українська школа анімації

Українська школа анімації. Становлення української анімаційної школи. 1920-30-ті роки – В.Левандовський та техніка плоскої маріонетки. Мальована анімація Є.Горбача та С.Гуєцького в середині 1930-х років. Роботи І.Лазарчука. Виникнення творчого об'єднання анімації на «Київнаукфільмі» на початку 1960-х років. Фільм «Пригоди Перця». Традиції української живописної культури та народного гумору в роботах українських аніматорів. Творчість В.Дахна. Серіал В.Дахна про пригоди козаків. Фільми І.Гурвіч на матеріалі народної творчості. Картина «Як дружини чоловіків продавали». Анімаційні серіали Д.Черкаського. «Пригоди капітана Врунгеля», «Острів скарбів», «Доктор Айболіт» – традиції та новаторство.

Творчість А.Грачової – поєднання ліризму, лаконічності та ніжності. Фільми «Ведмедик та той, що живе в річці», «Як їжачок та ведмедик зустрічали Новий рік», «Тигрєня у чайнику». Фільми Е.Сивоконя «Обережно – нерви», «Людина та слово», «Усе засипав сніг». Українська анімація сьогодні.

Нова режисура американського кіно

Наступ Голівуду: завоювання світового кіноринку масштабними постановками (фільми-катастрофи і т. п.). Творчість Ф.Ф.Копполи. «Хрещений батько» як явище нового жанрово-стильового синтезу. Творчість М.Скорсезе. Феномен В.Аллена. Соціальна проблематика та її відображення на екранах США (О.Стоун, Р.Олтмен).

Нова режисура американського кіно 1980-х років. «Старе добре» кіно Голівуду та нові тенденції. Супербойовики та блокбастери. Кіно у стилі коміксів та сучасне життя. Оновлення

матеріалу та сюжетів: інопланетяни, динозаври і т.п. Домінанта «мельсесевського». «Зоряні війни», «Парк Юрського періоду», «Інопланетянин», «Бетмен» та інші фільми. Творчість Д.Лукаса, С.Спілберга, Р.Земекіса, Д.Кемерона.

Посилення видовищного компоненту в кінематографі. Психотерапевтична функція видовищного кіно. Завоювання Голівудом абсолютної переваги на світовому кіноринку.

Сучасна зірка в контексті об'єктивних реалій кінця ХХ сторіччя – Р.Де Ніро, Б.Уїлліс, Д.Ніколсон, Х.Форд, Т.Круз, Д.Фостер, К.Рівз та інші.

Особливості еволюції світового кіно у 1990-ті роки

Загальна характеристика. Консерватизм стану в кіномистецтві. Постмодернізм в екранній культурі. Пошуки провідних режисерів світу в царині кіномови і кіностилістики. Творчість П.Грінуея, братів Коенів, К.Тарантіно, Р.Родрігеса, Д.Лінча, П. Альмодовара та інших лідерів кінопроцесу. Феномен датського кіно. «Догма-95».

«Кіно без кордонів». Кінематограф Австралії та Нової Зеландії. Фільми П.Уїра, П.Джексона, Д.Кемпін. Кіно Канади. Фільми жахів Д. Кроненберга, сатиричні комедії А.Егояна, драми сучасного буття Д.Аркана. Феномен індійського кіно. Виникнення моди на східне, передусім китайське та японське кіно у 1980-ті роки. Творчість Ч.Імоу та Ч.Кайге.

Технічні відкриття в кіно. Творче та комерційне використання нових комп'ютерних технологій.

Сучасний кінопроцес

Характеристика виробничої, прокатної, творчої інфраструктури. Динаміка розвитку кінотеатрів нового типу, зміна форм видовища, рекламування, стан кінопреси та інформаційної бази.

Протиріччя розвитку сучасної екранної культури. Нові імена в пострадянському кіно. Криміналізація тематики, нові етичні орієнтири.

Сучасний стан екранної культури в Україні. Пошук національної ідентичності в кіно. Фільми на національному матеріалі. «Молитва за гетьмана Мазепу» Ю.Ілленка, «Мамай» О.Саніна, «Богдан Хмельницький» М.Мащенко.

Основні тенденції еволюції жанрів, стилів, світоглядних систем сучасного кіно. Місце кінематографа в сучасній аудіовізуальній культурі. Нові технічні технології видовища.

Телебачення

Історія винаходу. Перші кроки телебачення. Стосунки з кінематографом. Перші десятиліття існування: усвідомлення специфіки. Телебачення і радіо. Формування телевізійних жанрів у 1950-ті роки. Система жанрів: власне і запозичене. Розвиток телебачення у 1960-ті роки. Осмислення специфіки нового засобу комунікації. Телебачення як мистецтво. Перші телевізійні серіали.

Розвиток телебачення у 1970-ті роки. Поява нових стилів і жанрів. Техніка і поетика. Мистецтво і спорт на екрані. Модернізація та розширення мережі телемовлення. Інформаційні програми: витіснення радіо. Українське телебачення: збільшення спектру програм. Спортивні програми, мистецькі передачі. Кіно на телеекрані.

Телебачення часів Перебудови. Розширення сектору свободи на телебаченні, відновлення прямого ефіру. Поява нових програм, орієнтованих на відкриту дискусію з існуючими цінностями і стереотипами.

Сучасне телебачення України. Поява в 1990-ті роки незалежних телекомпаній. Установка на масову аудиторію і розважальні жанри. Вплив західних телевізійних технологій. Політичний контроль інформаційних програм. Кіно і телебачення. Новітні технологія телебачення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анімаційне кіно. Питання культурології: Збірник наукових праць КНУКіМ. 2009. Вип. 25. С. 13-18.
2. Білик Б.І. Культурологія. Київ, 2004. 408 с.
3. Бокань В., Польовий Л. Історія культури України. Київ, 2001.
4. Брюховецька Л. Приховані фільми. Українське кіно 1990-х. Київ: В-во АртЕк. 2003. 381 с.
5. Бугрим В. Журналіст на телеекрані. Київ, 2000. 46 с.
6. Вайда А. Повертаючись до перейденого. Пер. з польс. та упор. В. Авксентьевої. Львів: Каменяр. 2000. 158 с.
7. Госейко Любомир. Історія українського кіномистецтва. 1896-1995. Перекл. з фр. Київ: Кіно-Коло. 2005. 461 с.
8. Греченко В., Чорний І., Кушнерук В., Режко В. Історія світової та української культури. Київ, 2000. 479 с.
9. Дарадан Т. Трансформація новинного виробництва на телебаченні в Україні з 1991 по 2003 роки. Кваліф. Робота. Київ, 2003. 79 с.
10. Ендрю Бойд. Телерадіожурналістика: техніка новин. 5-е вид. Лондон, 2000. 429 с.
11. Екранна культура: Засоби моделювання художньої реальності / Зубавіна І. Б. ПСМ АМУ. Київ: Інтертехнологія, 2006. 276 с.
12. Європейська та українська культура в нарисах. За ред. І.З.Цехмістро, В.І.Штанько, В.С.Старовойт, В.М.Леонтьєвої. Київ, 2003. 320 с.
13. Зубавіна І. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ : Інститут проблем сучасного мистецтва. 2007. 296 с.
14. Ілленко М. Шпори для абітурієнта. Вінниця: Нова книга. 2006. 280 с.
15. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. Київ: Вік, 2004. 412 с.
16. Історія кіно у Львові. 1896-1939 = Historia kina we Lwowie. 1896-1939 / Ірина Котлобулатова. Львів: Ладекс, 2014. 95 с.
17. Історія українського кіно. Т. 2 : 1930-1945 / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАН України ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2016. 448 с.
18. Історія українського кінематографа: 1896-1995 : пер. з фр. / Л. Госейко. Київ: Кіно-Коло, 2005. 464 с.
19. Історія українського кіномистецтва. 1893-2003 / В. В. Ілляшенко. Київ : Вік, 2004. 412 с.
20. Історія української та зарубіжної культури. За ред. С.М. Клапчука. Київ. 2002. 351 с.
21. Капельгородська Н., Глуценко Є., Синько О. Кіномистецтво України в біографіях. Київ: ТОВ «АВДІ». 2004. 167 с.
22. Кракауер З. Від Калігарі до Гітлера – психологічна історія німецького кіно. Пер. з нім. Київ.: Грані-Т. 2009. 384 с.
23. Культурологія. Навч. посібник. Упоряд. О.І. Погорілий. Київ, 2003. 316 с.

КІНО-ТЕЛЕДРАМАТУРГІЯ

Витоки та джерела кінодраматургії

Кіно-теледраматургія як різновид драматургії. «Поетика» Аристотеля та її вплив на становлення драматургії. Розвиток драматургії в історично-культурному аспекті. Міфи та міфологічна свідомість. Обряди. Давньогрецькі трагедії, комедії.

Закони драматургії в аспекті глядацького сприйняття. Поняття про видовище - від давньогрецької трагедії до сучасних аудіовізуальних продуктів.

Виникнення кінематографа. Становлення кіно як виду мистецтва. Поняття про кіномову. Особливості кіно-, теледраматургії. Поняття про кіносценарій як засіб організації зорового ряду на папері.

Поняття про монтажне мислення. Монтаж в «докінематографічних» мистецьких творах. Монтаж як мистецький засіб. Поняття про екранний час, метраж (тривалість) фільму, телепрограми. Тривалість фільму, епізоду, сцени, кадру.

Кінодраматургія – особливий рід літератури, призначений для втілення на екрані. Кінодраматургічний твір як синтез прози, поезії і драми.

Дія як основа драматургії

Поняття про дію і подію. Дія - матеріал драматургії. Дія як художній засіб осягнення ідеї. Особливості зображення дії в драматургії. Дія фізична, психофізична, вербальна. Дія та протидія. Схожість та відмінність законів драматургії та інших мистецтв. Фабула. Сюжет. Інтрига. Класична композиція драматургічного твору. Експозиція. Зав'язка. Розвиток дії. Наростання напруженості. Кульмінація. Розв'язка. Поняття про катарсис.

Конфлікт як матеріал для кінодраматургії

Поняття про конфлікт. Конфлікт та протиріччя. Конфлікт та композиція. Зав'язка як початок конфлікту. Поворот як розвиток конфлікту. Кульмінація - найвища точка конфлікту. Розв'язка - вирішення конфлікту. Конфлікт – як драматична боротьба між героями, кожний з яких переслідує свою мету.

Персоніфікований та неперсоніфікований конфлікт. Драматичний та недраматичний (оповідний) конфлікт. Три типи конфлікту: зовнішній, внутрішній («камерний»), змішаний.

Розвиток конфлікту як передумова моральної зміна героя. Поняття про центральний та побічні конфлікти. Конфлікт між дією і контрдією. Конфлікт – віддзеркалення в сценарії життєвих суперечностей. Розвиток конфлікту. Конфліктна ситуація. Колізія. Вичерпаний (закритий) фінал. Не вичерпаний (відкритий) фінал. Типи конфлікту. Криза. Кульмінація. Завершення конфлікту. Зображення конфлікту в театрі та екранних мистецтвах.

Композиція драматургічного твору

Поняття про композицію. Композиція у творах мистецтва. Художня література, живопис, музика, архітектура – загальне і особливе. Композиція у мистецтвах, що розгортаються в часі (музика) та просторових (живопис). Архітектоніка твору як реалізація взаємозв'язку та взаємозалежності всіх компонентів його композиції.

Літературне оповідання як одна з форм розгортання екранного образу в часі. Літературний сценарій – як першооснова екранного видовища. Особливості кіносценарію. Фабула і сюжет. Фабула як хронологічний ряд подій. Композиція як художній процес трансформації фабули в сюжет. Поняття про цілісність твору.

Композиція фільму – як гармонійне співвідношення його частин. Елементи композиції: експозиція, зав'язка, розвиток дії, драматичний вузол, кульмінація, розв'язка, пролог і епілог. Поняття перипетії. Колізія, ситуація, драматична інтрига. Композиція та ритм дії. Зміна ритмів як композиційний засіб. Пошук нових форм та відхід від класичної композиції.

Сюжет в кінодраматургії

Історія сюжету в літературі і драматургії. Розвиток теорії літератури і теорії драми. Аналіз сюжетів. Сюжет як оригінальна форма розгортання матеріалу через властиві йому елементи образності. Порівняння фабули і сюжету. Фабула життєвої ситуації як матеріал конструювання сюжету.

Закони побудови сюжету. Ситуація як елемент сюжету. Взаємозалежність понять Герой і Сюжет. Сюжетоскладання як динаміка розкриття характерів в їхніх взаєминах і взаємодії. Взаємовплив сюжету і характеру. Єдність сюжету і жанру.

Джерела задуму кінодраматургічного твору

Ідея твору в художній літературі. Поняття про концепцію драматургічного твору.

Задум сценарної історії як її фабула. Заявка як форма викладу задуму. Матеріал, Тема, Ідея. Розробка теми на основі задуму. Поняття про художню і комерційну потенції драматургічного твору.

Засади образності в кінодраматургії

Поняття художнього образу. Художній образ у «докінематографічних» мистецтвах. Засоби втілення художнього образу в драматургії. Поняття літературного та режисерського сценарію як запису системи взаємодіючих кінематографічних образів. Художня образність епізоду та окремого кадру. Зорова образність у кінематографі та способи її літературного вираження в кінодраматургії. Передбачення атмосфери майбутнього фільму та її відображення у сценарії.

Проблема обізнаності кінодраматурга з специфікою зорової образності. Характер освітлення. Складові зорової образності: натура, інтер'єр, костюм, деталь, грим. Розкадровка літературного сценарію режисером як процес зорового уявлення образу майбутнього фільму. Композиція кадру, мізансцена, процес розкадровки окремих сцен.

Художній образ та його вираження через характер

Поняття про характер як цілісну єдність індивідуальних рис. Герой і характер. Кінодраматургічні прийоми для створення оригінального характеру героя.

Наскрізна дія ролі. Процес моральної зміни героя як рух художнього образу. Герой і час. Упізнавання героя глядачем. Ідентифікація. Співпереживання глядача з героєм. Мотивація героя внутрішня і зовнішня, дія героя та способи її відображення у сценарії та фільмі.

Взаємовплив конфлікту і характеру. Типології головних та другорядних дійових осіб. Особливості драматургічної розробки характерів другорядних персонажів.

Мова як виражальний засіб кінодраматургії

Специфіка мови кіно та особливості її відображення у сценарії. Проблема адекватності сценарної мови і мови екранних образів.

Спостереження реального життя, пошук та відбір матеріалу як передумова словесного створення екранних образів.

Монолог. Діалог. Акторська інтонація.. Засади контрапунктного зображення і звуку, тексту з відеорядом. Закадровий текст. Відповідність тексту сценарному задуму.

Вимоги до тексту: дієвість, активність, сконцентрованість. Мова як засіб створення типових характерів. Слово і дія. Засоби мікродраматургії сцен і епізодів. Ілюстративність тексту на екрані. Екранне зображення тексту як драматургічний прийом.

Монтажне мислення кінодраматурга

Монтажний підхід як ознака художнього мислення. Монтажні побудови у творах різних видів мистецтв.

Специфіка кінематографічного монтажу. Монтажна форма як структура. Поняття епізоду, сцени, мізансцени, кадру та його тривалості, плану та ракурсу.

Функції монтажу в процесі кінодраматургічної розробки. Розбивка екранної дії майбутнього фільму (телепередачі) на частини (кадри, сцени, епізоди); З'єднання цих частин з метою асоціацій; Прискорення й уповільнення часу як виразний монтажний прийом. Технологія створення епізоду: опис дії, діалог, монолог (закадровий текст для документального екранного твору).

Особливості кінодраматургії оригінального короткометражного фільму.

Кінодраматургія документального фільму

Витоки документального (люм'єрівського) кіно. Специфіка драматургії документального фільму: залежність від способу фільмування (репортажного, прихованого спостереження, натурного, інтер'єрного). Поняття суб'єктивної камери.

Особливості структури хронікально-документального фільму. Документально-постановочне кіно як синтез документального та ігрового. Роль дикторського тексту. Оповідач у кадрі та поза кадром. Спостереження, накопичення та відбір життєвого матеріалу, пошук оригінальної форми розгортання дії – як передумова написання сценарію. Робота автора: залучення до сценарію текстів інтерв'ю з героєм та персонажами, відбір деталей, локацій, місць подій, архівного матеріалу. Проблема фіналу.

Документальне кіно на основі архівних кіноматеріалів. Засади роботи з кінохронікою та архівами (у Центральному державному архіві кіно-, фото-, фотодокументів імені Г.С.Пшеничного, фондів О.П. Довженка, Національній бібліотеці імені В. Вернадського та ін.) Українські документальні фільми на основі кінохроніки, архівних матеріалів та сучасного інтерв'ю (за фільмами режисерів С. Буковського, І. Кобрини та ін.)

Кінодраматургія науково-популярного фільму

Витоки науково-популярного кінематографа. «Розумний» фільм початку ХХ ст. як предтеча науково-популярного кіно, покликано виховувати науковий метод пізнання доквілля.

Предмет науково-популярного фільму. Наука і кіно: особливості кінодраматургії науково-популярного фільму. Наукове поняття та засади його переведення в художній образ. Історія сценарних задумів, види наукового кіно.

Структура науково-популярного фільму. Специфіка науково-популярного фільму, що висвітлює історичний матеріал. Типологія: фільми-лекції, фільми-нариси, фільми-етюди драми та фільми театральні етюди.

Специфіка написання сценарію: вивчення теми, предмету, методики навчання. Інструктивні та демонстраційні фільми. Пошук форми переведення наукових термінів у художньо-образні. Вибір: закадровий текст чи оповідач у кадрі.

Кінодраматургія музичного та анімаційного фільму

Витоки музичного фільму. Музичний фільм як специфічний жанр кіномистецтва, що розвинувся з постановням звуку у кіно. Генеза жанру від «Співця джазу» (1927) до «Привиду опери» (2005). Поняття про контрапункт звуку і зображення. Кінодраматургічне передбачення контрапункту в майбутньому музичному фільмі.

Музика у кіно. Функції музики у кіно. Місце та значення «німих сцен», закадрової музики та музики у кадрі. Пауза та «образ тиші» у звуковому фільмі.

Мюзикл, оперета – як основа сценарію музичного фільму. Фільм-опера. Характер героя, персонажів – виразність, піднесеність, романтичність. Музичний кліп як різновид музичного фільму: зорове «дешифрування» тексту пісні та особливості написання сценарію.

Кінодраматургія анімаційного фільму. Анімаційний фільм: генеза розвитку. Вітчизняна та закордонні школи мультиплікації: від сценарного задуму до екранізації.

Техніки анімації: мальований (перекладка), ляльковий, техніка пересипання порошку, комп'ютерна анімація. Поєднання анімації з акторською грою у кадрі. Пошук сюжету (на основі казок, фольклору, художньої літератури, фантазії автора). Залежність характеру сценарію (героя і персонажів) від типу техніки анімації.

Розробка персонажів: гротескна зовнішність, незвичні здібності, музичне вирішення. Дотепність як необхідна умова успіху фільму. Робота кінодраматурга з режисером-аніматором, художником-аніматором – знання специфіки анімації як передумова успіху фільму.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вайно М.Е. Сценарна майстерність. Навчальний посібник. Кн.1. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2015. 232 с.
2. Вільямс Річард. Анімація: Посібник з виживання. Перекл.: Р. Дзюба, І. Миргородська, Я. Тимчук. Ред. О. Плаксіє. Фамільна друкарня Huss. 2019. 390 с.
3. Горпенко В. Кіносценарій як специфічна форма організації дії. Київ : ДІТМ, 1999. 22 с.
4. Десятник Г.О. Професія: сценарист кіно і телебачення: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ, 2021. 57 с.
5. Індик Вільям: Психологія для сценаристів: Побудова конфлікту в сюжеті. Вид-во: Альпіна Паблішер. 2020. 432 с.
6. Крижанівський Б. М. Мистецтво мультиплікації. Київ, 1981. 118 с.

7. Курінна Г. В. Сценарна майстерність на телебаченні. Теледраматургія: навч. посібн. Харків : ХДАК, 2013. 189 с.
8. Маккі Роберт, (2023). Оповідь. Вид. АРК.ЮЕЙ. 520 с
9. Обертинська А. П. Основи теорії драми та сценарної майстерності : навч. посіб. Київ : Держ. академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2002. 132 с.
10. Пресс Скіп. Як пишуть і продають сценарії в США для відео, кіно та телебачення, Тріумф. 2004. 396 с.
11. Трошкіна О. А. Сюжетна структура кінофільму та архітектурного середовища. Проблеми розвитку міського середовища.: Наук.-техн. зб. Київ.: НАУ, 2017. Вип.1 (17) С. 158-171.
12. Watt Alan. (2014). The 90-Day Screenplay: from concept to polish. 284 p. (Ватт Алан. (2014). Сценарій за 90 днів: від концепції до вдосконалення. 284 с.).
13. Dorf Jonathan. (2017). Young Playwrights 101: a practical guide for young playwrights and those who teach them. 162 p. (Джонатан Дорф. Молоді драматурги 101: практичний посібник для молодих драматургів і тих, хто їм викладає)
14. Kleon Austin, (2012). Steal Like An Artist, Workman Publishing Company. 160 p. (Клеон Остін, Кради як художник. Workman Publishing Company. 2012. 160 с.).
15. Cooke M. (2008). A History of Film Music. Cambridge University Press. 586 p.
16. McKee Robert. (2021). Character: The Art of Role and Cast Design for Page, Stage, and Screen. 336 p. (Роберт Маккі. Персонаж: Мистецтво створення ролей і акторського складу для сторінки, сцени та екрану).
17. Seger Linda, (2011). How to Make a Good Script Great (Лінда Сегер. (2011) Як хороший сценарій зробити значним. Вид-во: Глобус. 212 с.)
18. Snyder Blake. (2009). Save the Cat! Strikes Back... Ed.: Save the Cat 200 p. [in English]. (Блейк Снайдер. Врятуйте кішку! Удар у відповідь... Вид.: Врятуйте кішку 2009. 200 с.).
19. Friedman Jane (2020). How to Write a Novel Synopsis. (Фрідман Джейн (2020). Як написати синопсис роману.)
20. Hedge M. (2021). The structure of the script. (Хедж М. (2021). Структура сценарію).
21. Sherk Warren.(2010). Film and Television Music: A Guide to Books, Articles, and Composer. Scarecrow Press. 698 p.

КІНО-ТЕЛЕПРОДЮСЕРСТВО

Природа кіно-телепідприємництва. Види продюсерства на телебаченні

Загальна характеристика професії продюсера. Сучасна світова модель телебізнесу: злиття діяльності продюсерів і режисерів кіно з телебаченням (кращі режисери американської кіноіндустрії почали знімати свої фільми для телеканалів: Гас Ван Сент, Мартін Скорсезе, Девід Фінчер, Майкл Манн, Кертіс Хенсон; сценарії для телесеріалів пишуть кращі драматурги Голлівуду – Салман Рушді, Аарон Соркін та ін.).

Продюсер як особа, що взяла на себе відповідальність за фінансування, організацію, виготовлення та просування телепроєкту.

Види продюсерської діяльності на телебаченні, їх значення та функції.

Перші кінопідприємці як первістки сучасного продюсерського кіно-телебізнесу.

Розвій телевізійного продюсування в Україні від 90-х років ХХ сторіччя.

Правове регулювання у продюсерській системі телебачення.

Договірні відносини з суб'єктами діяльності у телебізнесі

Порядок отримання ліцензії на мовлення телеканалів.

Правові акти України, що визначають особливості вітчизняного продюсерства. Договірні відносини продюсера з авторами, творчим та технічним персоналом у аудіовізуальній сфері. Україна у межах правових актів Європейської Бернської конвенції.

Продюсерські угоди з носіями авторських прав. Трудовий договір, ліцензійний договір, тощо.

Види продюсерських розрахунків. Авторське свідоцтво та прокатне посвідчення на аудіовізуальний твір – необхідні правові документи під час роботи продюсера з первинними та вторинними ринками.

Державна підтримка у галузі теле-, кіновиробництва

Бюджетне і комерційне продюсування.

Державна протекціоністська політика в аудіовізуальній сфері. Державне замовлення в телевізійній сфері. Національний екранний час. Складові основних розділів державного замовлення.

Непряме державне фінансування аудіовізуальної сфери: податкові пільги, кредити під гарантії держави, гранти тощо.

Реалізація державної політики у галузі телебачення (наукове забезпечення кадрів, ліцензування телеорганізацій, фінансування державних телеканалів, контроль за технічною якістю трансляції тощо).

Формування державного замовлення. Проведення державного пітчінгу в Україні. Види пітчінгів у країнах з розвиненою кіноіндустрією.

Представлення продюсерського проєкту інвестору

Особливості формування проєкту телефільму. Основні розділи бізнес-плану.

Досвід успішних продюсерів Скотта Рудіна та Бернда Айхінгера.

Практики діяльності відомих світових інвесторів телебачення – Morgan Stanley, Delta Capital, MTG, Electronic Arts.

Формування продюсером контенту телеканалу.

Умови виготовлення телепродюсерами власних вітчизняних телепроєктів.

Заміна українськими продюсерами «культурного коду» під час адаптації успішних закордонних форматів, придбаних за ліцензіями для своїх телеканалів.

Шляхи пошуку джерел фінансування продюсерського проєкту

Схема пошуку потенційних джерел фінансування. Власні джерела фінансування телеканалу. Залучені кошти. Перепродаж прав. Спонсорські замовлення. Рекламний відділ телеканалу. Робота продюсера з медіа-селлерами.

Продаж ліцензії на показіноземним телеканалам, що дає окупність витрат на його створення.

Досвід інших країн у сфері фільмовиробництва: впровадження Німеччиною та Великою Британією законів про податкові пільги для вітчизняних та закордонних інвесторів. Вдале використання такими законами американськими продюсерами.

Досвід прибалтійських країн – фонд «Культур-капітал». Досвід Франції – 50% від держави для вітчизняних продюсерів.

Досвід штатів США, що змагаються у наданні пільг продюсерам на зйомки у їх місцевості.

Продаж франшизи – експлуатація бренда, що приносить значні кошти.

Етапи продюсерської діяльності у процесі виробництва телепроєктів

Етапи продюсерської діяльності під час створення телесеріалу та кінофільму.

Формування заявки.

Робота продюсера у підготовчому періоді проєкту. Діяльність продюсера у знімальному періоді. Функції продюсера у монтажно-тонувальному періоді.

Початок піар-компанії для багатовекторної реклами проєкту, що розпочався.

Залучення профільних продюсерів до роботи над телесеріалом чи великим кінопроєктом (лінійний продюсер, креативний продюсер, функціональний продюсер, виконавчий продюсер, тощо).

Порядок представлення готового продукту керівництву телеканалу, замовнику чи інвесторам.

Економічні аспекти функціонування сучасної системи телевізійного мовлення

Структура та фінансування телевізійних каналів в умовах ринкової економіки.

Поява комерційних телеканалів, продакшн-студій, рекламних фірм тощо. Формування в пост-радянських країнах поняття «медіа-ринку».

Завдання телеринку – розповсюджувати інформаційну, культурно-пізнавальну та розважальну телепродукцію. Основа телеринку – ринок екранної продукції.

Телеканал як виробник, замовник, покупець. Стратегічне і тактичне планування телевиробництва.

Управління ресурсами на виробництво аудіовізуальної продукції.

Класифікація телепроектів.

Процес просування аудіовізуального комерційного твору

Класифікація видів проектування: креативний, креативно-технічний, організаційно-технічний, організаційний.

Сутність основних класів телепроектів. Ситуаційний аналіз. SWOT-аналіз проекту.

Фінансовий план проекту. Співпраця продюсера з ритейлерами. Процес просування фінансів комерційного проекту.

Організація реклами продюсерського проекту. Поняття медіа-плану

Головні вимоги для отримання максимального ефекту від проведення продюсером рекламної компанії: 1) виявити цільову направленість проекту (на яку аудиторію розрахований проєкт); 2) розпочинати рекламні заходи від початку виробництва проєкту; 3) дотримуватись порядку реклами проєкту; 4) використовувати широкий спектр засобів рекламної інформації.

Медіа-план рекламної компанії.

Еволюція концепцій маркетингу. Виробничий менеджмент у телепросторі.

Маркетингова стратегія у продюсерській діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Anderson Donna Michelle. (2015). Write It, Pitch It, Sell Your Screenplay. з Planet DMA; 2nd edition. 112 p. (Андерсон Донна Мічел. (2015). Як написати, пітчинувати та продати сценарій. Вид-во: Planet DMA; 2nd edition. – 112 с.).
2. Афанасьєва К.О. Захист інтелектуальної власності в шоу-бізнесі: Навч. посіб. Київ : ВАІТЕ, 2009. 256 с.
3. Батенко Л. П., Загородніх О.А. 2003. Піщинська В.В. Управління проєктами. Київ, КНЕУ. 396 с.
4. Бершадський О. Поняття та ознаки твору в авторському праві. Право України, №4, 2000. 30 с.
5. Бондарев Д. С. Етнокультурні виміри творчої діяльності продюсера в сфері шоу-бізнесу. Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: дослідницькі практики, динаміка розвитку, сфери реалізації. Зб. наук. праць / Упоряд., наук. ред. С. Садовенко. Київ: НАКККиМ, 2019. С. 49-53.
6. Брюховецька Л., Кохан О. Продюсер в Україні: можливість неможливості // Кіно-Театр. 2007. № 6 Електронний ресурс. URL : http://www.ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=182
7. Госейко Любомир. Історія українського кінематографа. 1898–1995 / Пер. із франц. Київ: КІНО-КОЛО, 2005. 464 с.
8. Jefkins, Frank. (2012). Advertising. London : Pitman. [in English]. (Френк Джефкінз. Реклама.). 350 с.
9. Епштейн Едвард. Економіка Голлівуду. На чому насправді заробляє кіноіндустрія. Паблішер. 2018. 212 с.
10. Жданова Е.І., Іванов С.В., Кротова Н.В. Управління та економіка в шоу-бізнесі: Навч. посібник. Київ : «Корнейчук», 2003. 172 с.
11. Жуковін О. В. Продюсування у контексті бізнесу. Доповідь на основі статті Олексія Крола. Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: дослідницькі

- практики, динаміка розвитку, сфери реалізації. Зб. наук. праць / Упоряд., наук. ред. С. Садовенко. Київ: НАКККіМ, 2019. С. 75-81.
12. Зубавіна І., Кохан О. Продюсерська система в Україні: здобутки і перспективи// Арт-менеджмент. 2008. № 1–2. С. 14–15.
 13. Caldwell, J. T. (2008) *Production Culture: Industrial Reflexivity and Critical Practice in Film and Television*, Durham, N.C. and London: Duke University Press. (Дж. Калдвел. Культура виробництва: індустріальна рефлексивність і критична практика в кіно і на телебаченні). 400 р.
 14. Лавренюк С. В. Продюсер в кіно: європейський культурний контекст. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2021. № 3. С. 72-78.
 15. Lee John J., Jr. *The Producer's Business Handbook*. Boston: Focal Press 2000.173р. (Джон Лі. Бізнес-довідник виробника).
 16. Mannoni Laurent. Leon Etrnest Gaumont. French producer. (Лоран Манноні. Французький виробник). URL: <https://www.victorian-cinema.net/gaumont> (дата звернення 05.06.2020).
 17. Масімова Л., Садурська Є. Контент-продюсування мультимедійного кіноперформансу: теоретичне підґрунтя Scientific trends: modern challenges. Volume 1 : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California: GS Publishing Services, 2021.202 р.
 18. Москаленко-Висоцька О.М. Основи продюсерської діяльності: навч. посіб. Київ: Видавничий центр КНУКІМ, 2019. 259 с.
 19. Мусієнко О.О. Продюсер як творча особистість в контексті аудіовізуальної культури: автореф. дис. канд. мистецтвознавства. 17.00.04. С. 20-30
 20. Кіномистецтво і телебачення. Київ. 2011. 20 с.
 21. Мусієнко-Фортунська О. Відродження продюсерської системи в Україні / Оксана Мусієнко-Фортунська // Художня освіта. 2008. № 4. С. 104-108.
 22. Овсяннікова Н. Ю. Діяльність продюсера в медіапросторі України ХХІ століття. Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: дослідницькі практики, динаміка розвитку, сфери реалізації. Зб. наук. праць / Упоряд., наук. ред. С. Садовенко. Київ: НАКККіМ, 2019 С. 129-132.
 23. Пассман Д. Все про музичний бізнес. Харків : Альпіна Паблішер, 2009. 276 с.
 24. Покропивний С.Ф. 2002 Бізнес-план: технології розробки і обґрунтування. Київ : КНЕУ. 250 с.

АНАЛІЗ ТВОРІВ КІНО-, ТЕЛЕМИСТЕЦТВА

Основні поняття теорії кіно

Кіно в системі традиційних мистецтв. Спільні та відмінні ознаки кіно з іншими мистецтвами. Розуміння кіно як синтетичного мистецтва. Кіно в дискурсі модерну та постмодерну.

Кіно в системі техногенних мистецтв. Поняття техногенності, тиражності, всюдисущності. Феномен інтерактивності в контексті кіно та телебачення.

Часопростір у кіно. Поняття хронотопу. Роль простору на екрані, його конструювання. Рівні часу в кіно.

Кадр. Розуміння кадру як ритмічної одиниці кіномистецтва. Композиційна побудова.

Рух та його значення. Типи руху. Застосування різних типів руху для досягнення певного емоційного настрою в глядача.

Монтаж. Основні види монтажу. Монтаж як технічна характеристика і як художній засіб. Значення монтажу для смислової концепції стрічки.

Звуковий образ фільму. Музика в кіно та телепрограмі, способи її поєднання з кадром. Шуми. Тиша як творчий прийом. Поняття звукової перспективи.

Видова типологія кіно. Неігрове кіно. Жанри ігрового фільму. Поняття дифузії жанрів. Анімація. Основні школи анімаційного кіно.

Методологія аналізу екранних творів

Методологічні підходи до аналізу екранного твору. Поняття аналізу. Схема аналізу кінотвору. Аналітичний підхід до аналізу екранного твору.

Цілісний аналіз ігрового фільму. Виявлення закономірностей функціонування кінотвору. Проблеми інтерпретації екранного твору. Фільм як твір кіномистецтва і його синтетична природа.

Практичне застосування моделі аналізу. Аналіз короткометражних стрічок.

Цілісний аналіз ігрового фільму

Практичне застосування запропонованої моделі аналізу. Уточнення термінології. Аналіз короткометражних стрічок.

Ігровий фільм як цілісний твір кіномистецтва. Визначення елементів композиції, типу драматургії. Виокремлення архітекτονіки. Особливості образного і композиційного ряду стрічки. Специфіка монтажних прийомів.

Перегляд стрічки «Готель Гранд Будапешт» (2014) У. Андерсона.

Робота із ускладненою формою побудови фільму.

Ускладнена форма як основа образної системи стрічки

Нелійнійна побудова екранного твору. Елементи, що ускладнюють структуру стрічки. Інверсія композиційних елементів. Визначення образу-структури стрічки.

Аналіз стрічок «Громадянин Кейн» (1940) О. Уелса; «Смерть у Венеції» (1961) Л. Вісконті.

Ускладнена форма як основа поетики екранного твору. Особливості зображального ряду як проекція філософської концепції стрічки. Аналіз стрічок «Кабінет доктора Калігарі» (1920) Р. Віне; «Сімейка Тенненаум» (2001) У. Андерсона.

Документальність в ігровому кінематографі

Риси документальності в ігровому кіно та значення такого прийому для поетики стрічки. Документальна стилістика ігрового кіно. Використання неігрових вставок в ігровому кіно. Аналіз стрічок «Хіросіма, моя любов» (1958) А. Рене; «Відьма з Блер» (1999) Е. Санчеса, Д. Міріка.

Аналіз стрічок в контексті стилістичних напрямів кіномистецтва

Мотиви неореалізму у фільмі. Використання елементів неореалізму як відлуння соціального контексту теми. Визначення належності стрічки до стилістичного та/або мистецького напрямку. Аналіз стрічок «Ночі Кабірії» (1957) Ф. Фелліні; «Місто гріхів» (2005) Ф. Міллера.

Музична форма в побудові фільму. Використання компаративного методу

Запозичення теорії музики для аналізу стрічки ігрового кіно. Основні поняття. Аналіз стрічок «Біжи, Лола, біжи» (1998) Т. Тиквера; «Зеркало» (1975) А. Тарковського. Особливості підходу.

Контекстуальний метод. Аналіз фільму в контексті теорії психоаналізу

Інтеграція теорії суміжних галузей до проблем аудіовізуального мистецтва. Основні напрями теорії психоаналізу. Теорія архетипів і її реалізація в кіно. Аналіз стрічки «Сунічна галявина» (1958) І. Бергмана; «Вісім з половиною» (1962) Ф. Фелліні.

Інтерпретація стрічки в контексті постмодерністської теорії.

Цитатність та інтертекст як ознаки постмодернізму

Поняття постмодернізму. Основні властивості постмодернізму. Елементи постмодернізму в екранних творах. Перегляд стрічки «Фотозбільшення» (1967) М. Антоніні.

Поняття цитатності. Поняття інтертексту. Різниця між інтертекстом та гіпертекстом. Аналіз стрічок «Мерзена вісімка» (2015) К. Тарантіно; «Малхолланд драйв» Д. Лінча.

Особливості аналізу анімаційних стрічок. Аналіз жанру аніме

Особливості образної системи та мови анімаційних стрічок. Перегляд стрічки «Червона черепаха» (2016) М. Дюдок де Віта.

Особливості аніме як окремого різновиду анімації. Образно-смысловая система як шифр. Аналіз стрічки «Відьмина служба доставки» (1989) Х. Міядзакі.

Особливості аналізу неігрового кінематографу

Особливості аналізу стрічок неігрового кіно. Аналіз стрічки «Я та інші» (1971) Ф. Соболева.

Особливості аналізу телепрограм

Аналіз телевізійного контенту різного плану. Особливості аналізу різних видів телепрограм. Аналіз творчості та експериментів на телеекрані В. Кісіна.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Безклубенко С. Відеологія. Київ, 2004. 327 с.
2. Брюховецька Л. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Логос, 2011. 391 с.
3. Крижанівський Б. М. Мистецтво мультиплікації. Київ, 1981. 118 с.
4. Курінна Г. В. Сценарна майстерність на телебаченні. Теледраматургія: навч. посібн. Харків : ХДАК, 2013. 189 с.
5. Маккі Роберт, (2023). Оповідь. Вид. АРК.ЮЕЙ. 520 с.
6. Госейко Любомир. Історія українського кіномистецтва. 1896-1995. Перекл. з фр. Київ: Кіно-Коло. 2005. 688 с.
7. Греченко В., Чорний І., Кушнерук В., Режко В. Історія світової та української культури. Київ, 2000. 500 с.
8. Грищенко О. М. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності: Моногр. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2002. 270 с.
9. Дарадан Т. Трансформація новинного виробництва на телебаченні в Україні з 1991 по 2003 роки. Кваліф. Робота. Київ, 2003. 110 с.
10. Десятник Г.О. Українське кіномистецтво: [тексти лекцій]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики, Каф. кіно- і телемистецтва. Вид. 2-ге, допов. Київ: Ін-т журналістики КНУ, 2019. 315 с.
11. Ендрю Бойд. Телерадіожурналістика: техніка новин. 5-е вид. Лондон, 2000. 320 с.
12. Екранна культура: Засоби моделювання художньої реальності / Зубавіна І. Б. ІПСМ АМУ. Київ: Інтертехнологія, 2006. 276 с.
13. Європейська та українська культура в нарисах. За ред. І.З.Цехмістро, В.І.Штанько, В.С.Старовойт, В.М.Леонтьєвої. Київ, 2003. 400 с.
14. Обертинська А. П. Основи теорії драми та сценарної майстерності : навч. посіб. Київ : Держ. академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2002. 132 с.
15. Пресс Скіп. Як пишуть і продають сценарії в США для відео, кіно та телебачення, Тріумф. 2004. 396 с.
16. Десятник Г.О. Професія: сценарист кіно і телебачення: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ, 2021. 57 с.
17. Горпенко В. Архітектоніка фільму: Зошити 1-5. Київ, 2000.
18. Зубавіна І.Б. Екранна культура: засоби моделювання художньої реальності (час і простір у кінематографі): монографія. Київ, 2006. 272 с.
19. Зубавіна І.Б. Час і простір у кінематографі: монографія. Київ, 2008. 448 с.
20. Машченко І. Телебачення – terra incognita. Київ, 2001.

21. Ширман Р.Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ : ЗАТ – Телерадіокур'єр, 2004. 448 с.
22. Шклярєвський Г. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. Київ : Альма-Прес, 2004.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Фаховий іспит (практична та теоретична складові) – оцінюється за 100 бальною шкалою. Практична складова – від 0 до 50 балів, теоретична складова – від 0 до 50 балів.

Теоретична складова проводиться у формі тестування за тематикою, відповідною до кожної з дисциплін, представлених в програмі і має виявити здатність вступника диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання з основних освітніх компонент теоретичної та професійно-практичної підготовки, ефективно та лаконічно за часом обирати правильні варіанти відповіді. Загальна кількість тестових питань – 25. Кожне з питань містить 4 варіанти відповідей. Можлива кількість правильних відповідей – 1. Вірна відповідь на одне тестове питання становить 2 бали.

Переведення отриманих вступником балів за фаховий іспит до шкали 100-200 здійснюється відповідно до Таблиці переведення балів фахового іспиту.

Мінімальний прохідний бал фахового іспиту – 124 бали.

Критерії оцінювання та структура оцінки

Практична складова

Рівень компетентностей	Кількість балів
<p>Високий рівень Вступник продемонстрував високий рівень творчого, оригінального, образного, художньо-естетичного мислення, володіє методами та методиками створення (виробництва) аудіовізуальних творів, створив та реалізував власні художні концепції, проявив високу професійну майстерність у авторському творі (проекті). Наданий вступником авторський твір (проект) не має технічних та технологічних нарікань.</p>	38–50
<p>Достатній рівень Вступник продемонстрував достатній рівень творчого, оригінального, образного, художньо-естетичного мислення, володіє методами та методиками створення (виробництва) аудіовізуальних творів, створив та реалізував власні художні концепції, проявив достатню професійну майстерність у авторському творі (проекті). Наданий вступником авторський твір (проект) не має технічних та технологічних нарікань.</p>	26–37
<p>Середній рівень Вступник продемонстрував середній рівень творчого, оригінального, образного, художньо-естетичного мислення, на середньому рівні володіє методами та методиками створення (виробництва) аудіовізуальних творів, створив та реалізував власні художні концепції, проявив посередню професійну майстерність у авторському творі (проекті). Наданий вступником авторський твір (проект) має незначні технічні та технологічні нарікання.</p>	13–25
<p>Низький рівень Вступник продемонстрував низький рівень творчого, оригінального, образного, художньо-естетичного мислення, не володіє методами та методиками створення (виробництва) аудіовізуальних творів, на низькому рівні реалізував власні художні концепції, проявив низьку професійну майстерність у авторському творі (проекті). Наданий вступником авторський твір (проект) має технічні та технологічні нарікання.</p>	0–12

Теоретична складова

Кількість балів	Критерії оцінювання
42–50	Вступник надав від 21 до 25 правильних відповідей, що свідчить про високий рівень фахової підготовки, необхідний до засвоєння дисциплін магістерської програми.
32–40	Вступник надав від 16 до 20 правильних відповідей, що свідчить про достатній рівень фахової підготовки, необхідний до засвоєння дисциплін магістерської програми.
12–30	Вступник надав від 6 до 15 правильних відповідей, що свідчить про задовільний рівень фахової підготовки, достатній для засвоєння дисциплін магістерської програми.
0–10	Вступник надав мінімальну кількість від 0 до 5 правильних відповідей, що свідчить про низький рівень фахової підготовки, не достатній для засвоєння дисциплін магістерської програми.

Таблиця переведення балів фахового іспиту до шкали 100–200

Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200	Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200	Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200	Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200
1	101	26	126	51	151	76	176
2	102	27	127	52	152	77	177
3	103	28	128	53	153	78	178
4	104	29	129	54	154	79	179
5	105	30	130	55	155	80	180
6	106	31	131	56	156	81	181
7	107	32	132	57	157	82	182
8	108	33	133	58	158	83	183
9	109	34	134	59	159	84	184
10	110	35	135	60	160	85	185
11	111	36	136	61	161	86	186
12	112	37	137	62	162	87	187
13	113	38	138	63	163	88	188
14	114	39	139	64	164	89	189
15	115	40	140	65	165	90	190
16	116	41	141	66	166	91	191
17	117	42	142	67	167	92	192
18	118	43	143	68	168	93	193
19	119	44	144	69	169	94	194
20	120	45	145	70	170	95	195
21	121	46	146	71	171	96	196
22	122	47	147	72	172	97	197
23	123	48	148	73	173	98	198
24	124	49	149	74	174	99	199
25	125	50	150	75	175	100	200